

Dokument s plenarne sjednice

A8-0021/2016

3.2.2016

IZVJEŠĆE

o učenju o EU-u u školama
(2015/2138(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestitelj: Damian Drăghici

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
EXPLANATORY STATEMENT.....	12
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U NADLEŽNOM ODBORU.....	16
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU.....	17

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o učenju o EU-u u školama (2015/2138(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članak 165. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ,¹
- uzimajući u obzir Odluku br. 1093/2012/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenog 2012. o Europskoj godini građana (2013.),²
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 390/2014 od 14. travnja 2014. o uspostavljanju programa „Europa za građane” za razdoblje 2014. – 2020.,³
- uzimajući u obzir Preporuku Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje,⁴
- uzimajući u obzir Deklaraciju o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije putem obrazovanja (Pariška deklaracija) koja je donesena na neformalnom sastanku ministara obrazovanja Europske unije 17. ožujka 2015.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 12. svibnja 2009. o strateškom okviru za europsku suradnju na području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020),⁵
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. kolovoza 2015. naslovljenu „Nacrt zajedničkog izvješća Vijeća i Komisije za 2015. godinu o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.)” (COM(2015)0408),
- uzimajući u obzir Provedbenu odluku Komisije od 14. rujna 2015. o usvajanju godišnjeg programa rada za 2016. za provedbu programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport (C(2015)6151),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 28. i 29. studenog 2011. o referentnoj vrijednosti

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 50.

² SL L 325, 23.11.2012., str. 1.

³ SL L 115, 17.4.2014., str. 3.

⁴ SL L 394, 30.12.2006., str. 10.

⁵ SL C 119, 28.5.2009., str. 2.

za obrazovnu mobilnost,¹

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. rujna 2015. naslovljenu „Nacrt Zajedničkog izvješća Vijeća i Komisije iz 2015. o provedbi obnovljenog okvira za europsku suradnju u području mladih (2010. – 2018.)” (COM(2015)0429),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. travnja 2009. naslovljenu „Strategija EU-a za ulaganje u mlade i njihovo osnaživanje – Obnovljeni otvoreni način koordinacije za suočavanje s problemima i mogućnostima mladih” (COM(2009)0200),
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća od 27. studenog 2009. o obnovljenom okviru za europsku suradnju u pogledu mladih (2010. – 2018.),²
 - uzimajući u obzir preporuku Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja,³
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju o politikama obrazovanja i osposobljavanja ususret 1993. godini,⁴
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. rujna 2006. o inicijativama za nadopunu školskih kurikula osiguravanjem odgovarajućih poticaja za uključivanje europske dimenzije,⁵
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju o kvaliteti obrazovanja učitelja,⁶
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A8-0021/2016),
- A. budući da je obrazovanje temeljno ljudsko pravo i javno dobro koje bi svima trebalo biti jednako dostupno;
- B. budući da je glavna uloga obrazovanja formiranje potpuno osviještenih građana i da stoga nadilazi ostvarivanje gospodarskih ciljeva EU-a i nacionalnih strategija;
- C. budući da ciljevi obrazovanja podrazumijevaju i pripremu pojedinaca za život i aktivno građanstvo u sve složenijim, zahtjevnijim i integriranijim društvima koja su ujedno i sve više multikulturalna;
- D. budući da, prema ispitivanju javnog mnijenja Eurobarometra iz 2014. godine, 44 % građana Europske unije smatra da ima ograničeno razumijevanje načina na koji funkcionira EU, a da 52 % Europljana smatra da njihov glas u EU-u nema nikakvu

¹ SL C 372, 20.12.2011., str. 31.

² SL L 311, 19.12.2009., str. 1.

³ SL C 398, 22.12.2012., str. 1.

⁴ SL C 150, 15.6.1992., str. 366.

⁵ SL C 306 E, 15.12.2006., str. 100.

⁶ SL C 8 E, 14.1.2010., str. 12.

težinu;¹

- E. budući da je na posljednjim izborima za Europski parlament glasovalo samo 42,61 % građana EU-a, a samo 27 % pripadnika dobne skupine od 18 do 24 godine, što je najslabiji odaziv glasača od 1979. godine;²
- F. budući da nedovoljno znanje o Europskoj uniji i njezinoj konkretnoj dodanoj vrijednosti može doprinijeti stvaranju slike o nedostatku demokracije i dovesti do sveprisutnog euroskepticizma u državama članicama i zemljama kandidatkinjama; budući da se treba pozabaviti problemom demokratskog deficita kako bi se uklonio sve veći raskorak između glasa europskih građana i institucija EU-a;
- G. budući da se prema posebnom istraživanju Eurobarometra br. 437 iz 2015. godine većina Europljana slaže da bi školska nastava i materijali trebali uključivati informacije o raznolikosti u pogledu religije ili uvjerenja, etničkog podrijetla, spolne orijentacije i rodnog identiteta;³
- H. budući da bolja osviještenost o koristima od europskih politika kao što su slobodno kretanje osoba i usluga unutar Unije i programi mobilnosti EU-a mogu doprinijeti stvaranju osjećaja pripadnosti EU-u, osnažiti duh zajednice i potaknuti prihvaćanje multikulturnih i multinacionalnih društava;
- I. budući da bi uspješni obrazovni sustavi i kurikuli zajedno sa sve većim utjecajem i sudjelovanjem Europljana u procesima donošenja političkih odluka u EU-u mogli stvoriti veće zanimanje za poslove Europske unije i osjećaj razumijevanja i pripadnosti, a istodobno pridonijeti rješavanju društvenih razlika, kulturne segregacije i osjećaja zakinutosti;
- J. budući da je većina država članica učenje o EU-u integrirala u svoje kurikule i programe osposobljavanja nastavnika; budući da i dalje postoje nejednakosti između država članica i unutar njih;
- K. budući da u nekim državama članicama teme povezane s Europskom unijom, iako se u načelu podučavaju na raznim stupnjevima i u okviru različitih predmeta obveznog obrazovanja, uglavnom čine mali dio kurikula koji pojedini nastavnici treba obraditi;
- L. budući da treba dodatno poboljšati znanje i vještine nastavnika i ostalog obrazovnog osoblja o temama povezanim s Europskom unijom i ažurirati ga početnim i stalnim osposobljavanjem te budući da je u tom smislu obrazovnim institucijama i nastavnicama potrebna adekvatna pomoć u skladu s njihovim specifičnim potrebama;

¹ Standard Eurobarometer 81 (Standardno istraživanje Eurobarometra br. 81), proljeće 2014., „Public opinion in the European Union” („Javno mnijenje u Europskoj uniji”) (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb81/eb81_publ_en.pdf), str. 117. i 131.

² http://www.eprs.sso.ep.parl.union.eu/lis/lisrep/13-EPRS-publications/2015/COMM_STUD_558351_UpdateReview-EN.pdf, str. 43.-45.

³ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 437, 2015. godina, „Discrimination in the EU in 2015” („Diskriminacija u Europskoj uniji 2015. godine”) (<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/68004>), str. 100.

- M. budući da se, prema studiji „Learning Europe at school” („Učenje o Europi u školi”) koju je privatno društvo za konzultantske usluge ICF GHK pripremio za Glavnu upravu Europske komisije za obrazovanje i kulturu,¹ obrazovanjem nastavnika o pitanjima povezanim s Europskom unijom uglavnom bave institucije i udruge koje nisu dio višeg odnosno visokog obrazovanja;
- N. budući da Studija o utjecaju programa Erasmus koju je Komisija predstavila 2014. godine pokazuje pozitivan učinak koju mobilnost u obrazovanju i internacionalizacija studija ima ne samo na kurikule i mogućnost zapošljavanja, nego i na znanje o Europi, razvoj osjećaja europskog građanstva i pozitivan odnos prema Europi te glasanje na europskim izborima;

Europska dimenzija u obrazovanju

1. ističe sve veću važnost europske dimenzije u obrazovanju u raznim disciplinama, razinama i tipovima obrazovanja, naglašavajući pritom da je potrebno taj koncept razumjeti u širem i dubljem smislu i u obzir uzeti njegovu složenu, dinamičnu i višeslojnu prirodu, s time da je učenje o EU-u u školama njegova ključna sastavnica;
2. naglašava da je dimenzija EU-a u obrazovanju ključna za pomoć građanima da bolje razumiju EU i za ponovno povezivanje EU-a s građanima, a može i ojačati ulogu vrijednosti iz članka 2. UEU-a i učvrstiti položaj Unije u međuovisnom svijetu;
3. naglašava potrebu razumijevanja i poticanja privrženosti temeljnim vrijednostima Europske unije; ističe da je poznavanje odnosno razumijevanje zajedničke povijesti i vrijednosti Europske unije i njezinih država članica ključno za uzajamno razumijevanje, miran suživot, toleranciju i solidarnost, ali i za razumijevanje osnovnih načela Europske unije;
4. ističe da bi Europska unija trebala biti vidljivija u nastavnim materijalima i izvannastavnim aktivnostima i u njih bolje integrirana s obzirom na utjecaj koji ima u svakodnevnom životu svojih građana; smatra da sadržaj koji je izričito povezan s EU-om može bitno doprinijeti školskom kurikulu i osobnom razvoju i rastu učenika;
5. naglašava da je važno koristiti aktivne i participativne metode učenja prilagođene dobi, razini, potrebama i interesima učenika te u potpunosti iskoristiti mogućnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija i medija, što podrazumijeva i društvene medije;
6. ističe da bi dimenzija EU-a u obrazovanju trebala omogućiti učenicima ne samo da steknu znanje i razviju osjećaj pripadnosti i europskog građanstva, nego i da sudjeluju u kritičkom razmišljanju o EU-u, između ostalog i učenjem o temeljnim vrijednostima EU-a zasnovanim na vladavini prava i ljudskim pravima, o postupcima upravljanja EU-om i donošenja odluka u EU-u te načinu na koji oni utječu na dotične države članice i njihovo vlastito demokratsko sudjelovanje; potiče upotrebu igara uloga u okviru Europskog parlamenta mladih kako bi se djeci, učenicima i studentima pomoglo da shvate europske procese i povećala njihova svijest o europskim pitanjima;

¹ <http://www.eupika.mfdps.si/Files/Learning%20Europe%20at%20School%20final%20report.pdf>.

7. skreće pozornost na činjenicu da su EU oblikovale države članice sa svojim jedinstvenim povijestima i kulturama te da razvoj Unije ostaje neodvojivo povezan s njezinim državama članicama; istodobno ističe doprinos raznih kultura europskim društvima i europskom nasljeđu;
8. napominje velik utjecaj EU-a na države članice i činjenicu da bi učenje o Europskoj uniji u školama trebalo odražavati i ulogu država članica u razvoju EU-a i utjecaj EU-a na razvoje u nacionalnim okvirima;
9. ističe da države članice i EU moraju biti primjer svim akterima uključenima u podučavanje i učenje o Europskoj uniji u školama provođenjem temeljnih europskih vrijednosti društvene uključenosti i europske i međunarodne solidarnosti;
10. ponovno podsjeća na potrebu da se zajamče, poboljšaju i prošire početne i postojeće profesionalne cjeloživotne mogućnosti razvoja za nastavnike i pedagoge i da im se osiguraju odgovarajuća potpora i sredstva kako bi mogli uključiti europsku dimenziju u svoja predavanja, posebno kad je riječ o obrazovanju o povijesti i građanstvu, te kako bi realizirali strategije usredotočene na učenike i svoje nastavne metode prilagodili potrebama učenika;
11. ističe potrebu promicanja i poticanja višejezičnih i interkulturalnih kompetencija pedagoga te mogućnosti za mobilnost, uzajamno podučavanje i razmjenu najbolje prakse među nastavnim osobljem, na primjer organizacijom seminara na europskoj razini;
12. naglašava ulogu sveučilišta u pripremi i obuci visokokvalificiranih i motiviranih nastavnika i pedagoga; poziva na jačanje mjera država članica i na to da im se pruži potpora u naporima da na sveučilištima osiguraju specijalističke programe koji bi bili otvoreni i dostupni upisanim studenima te aktivnim nastavnicima i pedagozima;
13. ističe važnost i potencijal europskog pristupa predavanju povijesti, imajući pritom na umu nadležnosti država članica u tom području, jer su neki povijesni događaji bili odlučujući u pojavi europskih ideala i vrijednosti; poziva Komisiju i države članice da daju potporu povijesnim društvima i centrima za povijesna istraživanja kako bi se istaknula vrijednost njihova znanstvenog doprinosa europskoj povijesti i njihova uloga u redovitom usavršavanju nastavnika;
14. poziva Kuću europske povijesti da, posebno za učenike, studente i nastavnike svih razina obrazovanja, osmisli posebne programe, instrumente i aktivnosti kojima se razvija snažan narativ europskih integracija i njihovih temeljnih vrijednosti;
15. poziva na hitno oživljavanje i jačanje građanstva EU-a i građanskog obrazovanja u sadašnjim i budućim državama članicama kako bi se učenicima, sredstvima primjerenim njihovu uzrastu, prenijelo relevantno znanje, vrijednosti, vještine i sposobnosti te im se omogućilo da kritički razmišljaju i donose objektivna mišljenja na temelju relevantnih informacija, kao i da ispunjavaju svoja demokratska prava i odgovornosti, što podrazumijeva i pravo da glasaju, da cijene raznolikost, potiču dijalog među religijama i kulturama i da budu aktivni i odgovorni građani;
16. ističe da se većim sudjelovanjem učenika i roditelja u školskoj upravi može doprinijeti

sprečavanju diskriminacije i jačanju održive participativne demokracije i građanstva te izgradnji povjerenja i jačanju suradnje između različitih aktera; poziva obrazovne ustanove da uvedu i prošire opseg demokratskog upravljanja, između ostalog i davanja veće težine glasovima predstavnika učenika i studenata, jer se demokracija mora naučiti i doživjeti kroz vlastito iskustvo;

17. ističe potrebu da se motiviranost nastavnika i učenika i prilike da oni nauče više o Europskoj uniji ojačaju kroz njihova vlastita iskustva iz prve ruke, primjerice posjetima škola drugim zemljama, posjetima europskim institucijama, kontaktima sa službenicima EU-a, prilikama da studenti stažiraju u institucijama EU-a te obrazovanjem kroz medije kao što je Europski portal za mlade, uz iskorištavanje svih mogućnosti koje pružaju nove informacijske i komunikacijske tehnologije i otvorena sredstva obrazovanja;
18. poziva na potpuno iskorištavanje mogućnosti koje digitalne tehnologije pružaju za razvoj prekograničnog učenja kroz digitalne tečajeve i video-konferencije, a kako bi se studentima olakšalo otkrivanje drugačijih pogleda i pristupa njihovim disciplinama;
19. ističe da učenje stranih jezika može imati ključnu ulogu u jačanju interkulture osvjешtenosti i u tome da se građanima osiguraju vještine za život i rad u sve složenijem i globaliziranijem svijetu;
20. ističe ulogu neformalnog i informalnog obrazovanja, uključujući rad s mladima, volontiranje te međugeneracijsko i obiteljsko obrazovanje odnosno obrazovanje odraslih, te sporta kao pedagoškog sredstva u razvoju društvenih i građanskih vještina, sposobnosti i ponašanja te u formiranju odgovornih i aktivnih europskih građana; naglašava da je potrebno u okviru formalnog učenja prepoznati i potvrditi te sposobnosti i uže povezati formalno, neformalno i informavno učenje;
21. poziva na usvajanje interkulturnog pristupa obrazovnoj politici koja će omogućiti istinsku integraciju učenika imigranata u škole na osnovi uzajamnog znanja o različitim kulturama i stvaranja zajedničkih vrijednosti;

Uloga Unije

22. potiče Komisiju da nastavi podržavati nastojanja za razvoj i promicanje dimenzije EU-a u obrazovanju te mobilnosti dionika u obrazovanju, kao i da aktivno prenosi informacije ključnim dionicima i građanima, uključujući informacije o relevantnim mogućnostima financiranja i dostupnim studijama i izvješćima; u tom smislu potiče bolju upotrebu novih komunikacijskih tehnologija i medija, što podrazumijeva i društvene medije;
23. poziva Komisiju da osmisli zajednički okvir i pripremi smjernice s konkretnim primjerima za učenje o Europskoj uniji kako bi se ojačalo objektivno i kritičko razmišljanje o koristima Europske unije za građane, poštujući pritom nadležnost država članica u području obrazovanja i osposobljavanja;
24. poziva Komisiju da potakne dodatna istraživanja kako bi se istražilo kako se o Europskoj uniji trenutačno uči u školama diljem Europe, kako se o njoj govori u kurikulumima i na ispitima te: (a) imaju li nastavnici i pedagozi zadovoljavajući pristup relevantnim programima i mjerama EU-a za profesionalni razvoj, cjeloživotno učenje i platformama za razmjenu najbolje prakse i (b) imaju li financijske mjere za uključivanje

- djelotvornog učenja u školama o EU-u konačnog utjecaja na škole;
25. poziva Komisiju da potakne, podrži i olakša funkcioniranje mreža kojima se promiču programi učenja o EU-u na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i koje su u te programe uključene, kao i razmjene najboljih praksi između tih mreža na razini Unije, te da utvrdi koja je područja potrebno poboljšati;
 26. poziva Komisiju da olakša razmjenu najbolje prakse među državama članicama i zemljama kandidatkinjama u pogledu europske dimenzije u obrazovanju i borbi protiv diskriminacije i predrasuda u obrazovanju, između ostalog i ocjenjivanjem didaktičkog materijala i mjerama za sprečavanje maltretiranja i diskriminacije;
 27. ističe važnu ulogu programa Erasmus+, Europa za građane i Kreativna Europa u promicanju obrazovanja i osposobljavanja, jezičnih vještina, aktivnog građanstva, kulturne osviještenosti, međukulturnog razumijevanja i ostalih vrijednih vještina i transverzalnih sposobnosti; ističe važnost tih programa u jačanju europskog građanstva i potrebu veće i adekvatne financijske potpore tim programima, veće koncentracije na njihov kvalitativni ishod i širi pristup mobilnosti, uz poseban naglasak na nastavnike i ostale pedagoge, mlade različitog socijalno-ekonomskog podrijetla te skupine u teškom ili nepovoljnom položaju kao i osobe s posebnim potrebama;
 28. podsjeća na niz mjera iz programa Erasmus+ i na njegovu popularnost i prepoznatljivost u široj javnosti, posebno kad je riječ o mobilnosti studenata kao sastavnog dijela studija; poziva Komisiju i države članice na podizanje razine svijesti o slabije poznatim dijelovima programa Erasmus+ kao što je Europska volonterska služba;
 29. pozdravlja program rada Komisije za 2016. godinu u vezi s provedbom programa Erasmus+ i njezinu predanost konkretnim mjerama koje se nastavljaju na Parišku deklaraciju, posebno onima čiji je cilj povećanje utjecaja programa Erasmus+ na jačanje aktivnog i demokratskog građanstva, dijaloga među kulturama, društvene uključenosti i solidarnosti, kao i veće potpore organizacijama civilnog društva u njihovoj ključnoj ulozi u građanskom odgoju;
 30. poziva Komisiju da unaprijedi pedagoške aspekte i senzibilnost za potrebe škola u okviru planova koji se financiraju u sklopu projekata Jean Monnet tako što će zajamčiti da se škole mogu izravno prijavljivati i što će osigurati financijska sredstva na duže vrijeme, na primjer na tri godine, u skladu s načinom na koji se financiraju moduli Jean Monnet; poziva Komisiju da mjere za module Jean Monnet otvori i institucijama za obuku nastavnika i da ih potakne da navedene module uključe u svoje programe;
 31. napominje da se Unija trenutačno nalazi u krizi demokratskog legitimiteta ne samo zbog toga što Europljani ne posjeduju dovoljna znanja o mehanizmima Europske unije, nego i zato što je njihov glas uklonjen iz postupaka donošenja odluka; naglašava da Unija, da bi ponovno zadobila svoj legitimitet, mora zaustaviti urušavanje svojih demokratskih struktura i obnoviti vezu sa svojim građanima;
 32. poziva Komisiju da učinkovito provede program Europa za građane kako bi se ispunili ciljevi demokratskog i inkluzivnijeg društva i na taj način ojačalo sudjelovanje građana u procesima donošenja odluka;

33. poziva Komisiju da pomno prati utjecaj svih programa EU-a na razvoj osjećaja za građanstvo i građansko sudjelovanje kod sudionikâ;
34. traži od Komisije da dodatno razvije i što više promovira virtualne platforme eTwinning, EPALE i School Education Gateway te da nastavi podržavati i razvijati ostale digitalne platforme, kao što je Teachers' Corner, namijenjene nastavnicima kako bi se olakšao pristup visokokvalitetnim i ažuriranim nastavnim materijalima koje je lako koristiti, a koji su relevantni za učenje o EU-u i dostupni na svim jezicima EU-a;
35. poziva Komisiju da olakša kritički pregled materijala trenutačno dostupnog na platformi Teachers' Corner koji bi proveli pedagozi koji se trenutačno bave nastavom i sveučilišni profesori specijalizirani za europske studije, a kako bi se zajamčila kvaliteta i prikladnost tih materijala;
36. ističe ulogu koju imaju informacijski uredi europskih institucija i pozdravlja njihovu privrženost jačanju odnosa s državama članicama, s nacionalnim, regionalnim i lokalnim obrazovnim institucijama te organizacijama mladih i medijima, a kako bi se oni međusobno povezali i osiguralo da mladi razumiju ulogu koju institucije igraju u njihovu svakodnevnom životu;
37. poziva na otvorenu i zajedničku raspravu Komisije i gradova te lokalnih i regionalnih vlasti o povezanosti školskih sustava i urbanih modela kao načinu razumijevanja učinaka različitih pristupa interkulturalnim odnosima u Europi danas;
38. potiče Komisiju da promiče učenje o Europskoj uniji u školama kao preporuku koju treba što prije iznijeti u postupku pregovora sa zemljama kandidatkinjama za članstvo u Europskoj uniji;

Uloga država članica

39. potiče države članice da podrže, revidiraju i ažuriraju svoje obrazovne sustave i sve dijelove kurikula povezane s EU-om na svim razinama obrazovanja, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje, kako bi se osnažila dimenzija EU-a u uskoj suradnji sa svim relevantnim akterima na europskoj i nacionalnoj razini, te potiče pritom regionalne i lokalne vlasti da postupe na isti način, posebno ako su izravno nadležne za obrazovne sustave;
40. potiče države članice da podupru sve mogućnosti prenošenja veće količine informacija o Europskoj uniji učenicima i nastavnicima i drugim pedagogima kroz formalno, neformalno i informalno učenje te da u tom pogledu u potpunosti iskoriste i dopune financijske instrumente, programe i inicijative EU-a;
41. poziva države članice da poduzmu daljnje korake u promicanju interkulturalnog, inkluzivnog obrazovanja bez diskriminacije te građanskih vrijednosti u školskim i sveučilišnim kurikulumima;
42. poziva države članice da povećaju ulaganje u kvalitetno obrazovanje, između ostalog i većim partnerstvom s privatnim sektorom, te da potiču jednake mogućnosti za sve i svim institucijama za obrazovanje i osposobljavanje te nastavnicima i ostalim pedagogima pruže potrebnu potporu za uvođenje dimenzije EU-a u obrazovanje i

njezino trajno razvijanje od najranije dobi, a koja neće biti ograničena samo na učionice;

43. poziva države članice da osiguraju jednak i inkluzivan pristup inovativnom i visokokvalitetnom formalnom i neformalnom obrazovanju za sve učenike te mogućnosti cjeloživotnog učenja; u tom smislu poziva države članice da usvoje prijedlog direktive iz 2008. godine o provedbi načela jednakog postupanja među osobama neovisno o vjeri ili uvjerenju, invalidnosti, starosti ili spolnoj orijentaciji, kojom bi se u području obrazovanja zajamčila zaštita od diskriminacije na tim osnovama;
44. poziva države članice da migrante, izbjeglice i vjerske zajednice uključe u procese izgradnje građanstva koji se temelje na poštovanju i osnaživanju te da zajamče njihovo sudjelovanje u građanskom i kulturnom životu;
45. potiče države članice da potaknu i olakšaju visokokvalitetno osposobljavanje o temama povezanim s EU-om za nastavnike, ostalo obrazovno osoblje, voditelje udruga i organizacija mladih i instruktore, između ostalog i tako što će im omogućiti da dio svog obrazovanja provedu u drugoj državi članici, te što će im zajamčiti priznanje kompetencija da podučavaju o Europskoj uniji, na primjer stvaranjem i promicanjem oznake Euro Teacher (euronastavnik);
46. smatra da bi države članice, u dijalogu i suradnji s akterima u obrazovanju, trebale nastojati razmjenjivati ideje i primjere dobre prakse uključivanja dimenzije EU-a u svoje obrazovne programe kako bi, između ostalog, ojačale znanje i razumijevanje mladih o procesu izgradnje građanstva Europske unije i europskih institucija i tako im omogućile da Uniju dožive kao sastavni dio svog životnog okruženja koje ne samo da mogu oblikovati, već se to od njih i očekuje;
47. poziva države članice da priznaju i podrže organizacije socijalnih partnera i civilnog društva, posebno organizacije mladih, u strukturnom i održivom smanjivanju jaza između institucija EU-a i europskih građana promicanjem i jačanjem sredstava participativne i direktne demokracije;
48. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

EXPLANATORY STATEMENT

At present, the European Union (EU) faces unprecedented challenges. Over the past few years, the EU has been experiencing a major economic and financial crisis. Its social and political effects question the institutions and common values of the Union, including the notion of a European identity.

In this context, enhancing dialogue about the EU in our schools, associations and in public spaces seems more crucial than ever in order to restore citizens' faith in the merits and necessity of the European integration process.

Currently, citizens have limited knowledge about the EU and how its institutions work, with 44% of citizens disagreeing with the statement "I understand how the EU works" in a Eurobarometer opinion poll in spring 2014¹. Under these circumstances, it is of little wonder that citizens feel distant to or even increasingly estranged from the European political project, become ever more Eurosceptic, and perceive democratic deficits in the decision-making processes of the Union.

This situation may be remedied if citizens are better informed and encouraged to be engaged and take an active interest in the European unification project. One central way to do so is enhancing an EU dimension in school education that can help to overcome Euroscepticism and prepare citizens to live and work in an increasingly complex and globalised world. The situation in the Member States with regard to EU-related content in school education is by no means uniform and warrants further initiatives at all levels – European, national and local.

The concept of a "European dimension" in education

At the beginning of European integration, education played only a marginal role. Substantial action at Union level in the field of education dates back to 1976, when a first programme in the field of education was adopted². It aimed to mitigate adverse effects of migration on educational chances and outcomes of workers from other Member States and their children, and dealt with the mutual recognition of qualifications.

A legal base for action in the field of educational policy was only established with the Maastricht Treaty of 1992. Its Article 149 – today's Article 165 TFEU – stipulates that the Union can encourage cooperation between Member States, and support and supplement their action, while Member States are solely responsible for the content of teaching and the organisation of their education systems and cultural and linguistic diversity. Harmonisation of the laws and regulations of the Member States is explicitly excluded.

Union action may inter alia include the development of a European dimension in education in a broad sense of the word, including the teaching and dissemination of the languages of the Member States, and actions to promote mobility of students and teachers as well as

¹ Standard Eurobarometer 81, Spring 2014: 'Public opinion in the European Union' (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb81/eb81_publ_en.pdf), p. 117.

² OJ C 38, 19.2.1976, p. 1.

cooperation between educational establishments. The Union may also foster exchange of information on Member States' education systems and best practices, encourage youth exchanges, civic engagement and the participation of young people in democratic life in Europe.

Since the 1976 action programme, many resolutions and programmes have been adopted to further the ends of EU educational policy set out in European primary law. With the introduction of Erasmus+, in force since 1 January 2014, all EU initiatives on education have come together under the umbrella of this unified programme.

While the concept of a European dimension in education proves to be highly complex, this report focuses on one, albeit crucial, aspect: “Learning EU at school”, that can be referred to as an “EU dimension in education”. This choice is based on the belief that school education should equip learners with a solid understanding of how the EU works and enable them to critically reflect on European matters – including the values on which European integration is based – and how these influence their country and their own activities, while preparing them to live and work as active citizens in an increasingly integrated Europe and a globalised world.

An EU dimension in education

The idea of an EU dimension in education has two core, yet interlinked aspects. The first and most obvious is concerned with acquiring knowledge about the EU's geography, history and culture, and the EU itself, including how its institutions function. The second – based on the assumption that legitimacy and stability of any democratic political system is largely based on civic engagement – can be broadly understood as “citizenship education”.

With this in mind and considering the fact of limited knowledge about the EU among many citizens, the EU should become more visible in text books, and teaching about the EU should reflect the intricate relationship between the Union and its Member States: the EU has been shaped by its Member States with their unique histories and cultures, and its development remains inextricably linked with the Member States. Vice versa, the impact of the EU on the Member States is considerable. Accordingly, learning about the EU at school should reflect both the role of Member States in the development of the EU and the influence of the EU on national developments. In this context, history as school subject plays an important role in developing a reflective awareness of the past and a critical “culture of remembering”; one based on European values, and characterised by an attempt to do justice to the multiplicity of existing historical memories – and indeed histories – in Europe.

When it comes to diversity, citizenship education, as the second aspect of the EU dimension, essentially aims to enable young people to acquire the skills they need to live and actively engage in pluralistic democratic societies and make their concerns heard. Core elements to be taught hence include tolerance, awareness and understanding for other cultures as well as democratic values and human rights. This “toolkit” of civic engagement and active democratic citizenship applies beyond the boundaries of Europe and is of crucial relevance within an international context, too.

While “citizenship education” thus understood can be implemented in stand-alone subjects, it should not be overlooked that a cross-curricular approach may be even more useful in

ensuring pupils adopt attitudes and values suited to living and working together with others from different cultural and religious backgrounds. Moreover, educational institutions should adopt democratic governance structures accompanying curricular content so that democracy can be learned *and* lived even at school.

Status quo and way forward

A majority of Member States has progressively integrated an EU dimension into their curricula and into teacher training, but disparities between and within Member States continue to exist. Much more could be done, for example with regard to curricula, teacher training, textbooks and teaching methods.

With regard to an EU dimension, national curricula are often fragmented, not progressive, are too general and lack both consistency and complementarity with other subjects taught, making it difficult for learners to build a comprehensive picture of the EU. Given its impact on citizens' everyday life, the EU should be more visible in teaching materials, at all levels and in all forms of education. In this regard, special attention should be paid to the vocational education and training sector. Teacher training – initial and in-service training – needs to systematically prepare educators to teach about the EU and the values on which it is founded, both in theory and in practice. Textbooks should guarantee a broader coverage of EU-related topics and at the same time be better adapted to the particular age groups, taking into account students' interests. Teaching methods used in the classroom should give students responsibility for their own learning, use interactive methods and external stimuli and examples of how the EU is relevant to students' every-day lives.

At European level, the existing possibilities offered by the EU programmes in the field of education and culture should be fully exploited to promote language skills, active citizenship, cultural awareness and intercultural understanding. Continued financial support and wider access to the mobility opportunities these programmes provide are crucial in ensuring a positive effect on participants' sense of citizenship and civic participation.

The Commission should ensure that key stakeholders are made aware of and encouraged to use relevant funding opportunities afforded by these programmes. In addition, platforms such as eTwinning, the School Education Gateway (SEG) and EPAL for adult learning can be used for the development and exchange of teaching materials and projects related to the EU and its institutions, as well as citizenship education.

Existing national and European networks involved in and promoting learning about the EU at different levels should be fostered as much as possible, as should exchanges between these networks.

At national level, Member States need to ensure the continued relevance of their curricula and education systems in general, including vocational education and training. These systems have to be regularly updated in the face of new societal and technological challenges in order to help learners to acquire the skills and competences they will need for today's fast-moving and interconnected societies.

Educational establishments mirror our complex societies and represent communities of people from diverse backgrounds living and learning together. Member States should therefore take

further action to promote multi-cultural, non-discriminatory and inclusive education and citizenship values in school and university curricula. These values need to permeate curricula in a horizontal way. To achieve the ambitious goal of teaching values, schools need to receive corresponding support, both financially and otherwise.

Finally, Member States should also recognise and facilitate the role played by social partners and civil society organisations in bridging the gap between the EU and its citizens.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U NADLEŽNOM ODBORU**

Datum usvajanja	25.1.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 23 -: 4 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

23	+
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
EFDD	Isabella Adinolfi
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Gabriel Mato, Stefano Maullu, Jaromír Štětina, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Eider Gardiazabal Rubial, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Dietmar Köster, Luigi Morgano, Julie Ward
Verts/ALE	Ernest Maragall, Helga Trüpel

4	-
ECR	Rikke Karlsson, Zdzisław Krasnodębski, Andrew Lewer
EFDD	Louise Bours

1	0
GUE/NGL	Nikolaos Chountis

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : uzdržani